

Landelijk kon namens de illegaliteit slechts de GAC (Grote Adviescommissie der Illegaliteit) invloed uitoefenen. In die GAC waren ten tijde van haar oprichting, begin juli '44, negentien illegale organisaties vertegenwoordigd geweest: acht die zichzelf tot de 'linker-sectie', zeven die zich tot de 'midden-sectie', vier die zich tot de 'rechter-sectie' hadden gerekend.¹ Nadien waren in het samenwerkingsverband (waar het Vaderlands Comité en de OD die buiten de secties bleven, ook toe behoorden) enkele wijzigingen aangebracht: *Katholiek Kompas* (een illegaal blad dat niet meer uitkwam) was geschrapt, de 'Natura'-organisatie, het Belastingverzet, de Oorlogspleegkinderen-commissie, de Centrale Inlichtingendienst en een van de Amsterdamse z.g. 'Vrije Groepen' (de groep-

deze bij zijn wederoptreden als burgemeester (zulks conform een besluit van het College van Vertrouwensmannen) bij het gros van de burgerij groot gezag. Hij stelde eind mei een Raad van Advies in van vijftien leden; de vier 'oude' wethouders legden hun portefeuilles neer en het werk van elk hunner werd door drie leden van de Raad van Advies overgenomen – de resterende drie stonden Oud terzijde. Formeel werden nadien alle besluiten door Oud genomen (dit alles was lijnrecht in strijd met de Gemeentewet maar Beel legde er zich bij neer). 'Wij moesten', vertelde Oud zeven jaar later aan de Enquêtecommissie, 'als burgemeesters de kiesmannen aanwijzen. In Rotterdam waren het er honderdvijf-en-veertig. Toen heb ik uit die Raad van Advies een paar gehaald, met wie ik heb gepraat en met wie ik heb afgesproken: laten wij als basis nemen de cijfers van de laatste gemeenteraadsverkiezingen van vóór de oorlog' (1939) . . . 'Er hadden een paar NSB'ers of quasi-NSB'ers in de raad gezeten; de op hen uitgebrachte stemmen hebben wij gegeven aan de communisten, maar verder hebben wij op die basis een verdeling gemaakt. Toen' (d.w.z. toen in feite al was vastgesteld hoe de Tijdelijke Gemeenteraad er uit zou zien) 'hebben wij een publikatie gedaan waarbij groepen die bepaalde maatschappelijke stromingen vertegenwoordigden, gelegenheid werd gegeven, kandidaten voor het kiescollege aan te bevelen. Het kwam er op neer dat wij praktisch van alle politieke partijen aanbevelingen hebben gekregen, met uitzondering van de Anti-Revolutionaire Partij . . . Van een afzonderlijke groep anti-revolutionairen . . . heb ik echter wèl een lijst ontvangen. Wij hebben op de basis van de cijfers van 1939 het kiescollege samengesteld en bij enkele kandidaatstelling zijn de leden van de Tijdelijke Gemeenteraad gekozen.' (Getuige Oud, *Eng.*, dl. VII c, p. 668.)

¹ Linker-sectie: de Raad van Verzet, *Het Parool*, *Vrij Nederland*, *Je Maintiendrai*, *Christoffor*, *Katholiek Kompas*, *De Vrije Katheder* en *De Vrije Kunstenaar*.

Midden-sectie: het Medisch Contact, het Nationaal Comité, het Nationaal Steunfonds, de Persoonsbewijzencentrale, het Studentenverzet, de Zeemanspot en *Ons Volk*.

Rechter-sectie: de Landelijke Knokploegen, de LO, het Schoolverzet en *Trouw*.